

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 17Csp/34/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2319200799
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hostovecká
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2020:2319200799.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta, v konaní vedenom pred sudkyňou JUDr. Mariannou Hostoveckou, v právnej veci žalobcu: Z. B. D., nar. X. X. XXXX, trvale bytom XXX XX K., M. XXXX/XX, zast.: Sidor a partneri, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom 920 01 Hlohovec, Železničná 4/A, IČO: 52 635 970, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom 824 96 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zast.: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom 811 04 Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 966,11 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 966,11 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 9. 3. 2019 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd žalobcovi priznáva voči žalovanému náhradu trov konania vo výške 100 %, o ktorej výške súd rozhodne samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa svojou žalobou doručenou súdu dňa 15. 2. 2019, domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 966,11 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 3. dňa po doručení žaloby žalovanému (t. j. od 9. 3. 2019) do zaplatenia a to z titulu bezdôvodného obohatenia.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 14. 11. 2012 žalobca uzatvoril so žalovaným Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“). Predmetom Zmluvy bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru. V zmysle uvedenej Zmluvy bol žalobcovi poskytnutý úver s nasledujúcou špecifikáciou:

Celková výška úveru - 1500,- eur

Výška úrokovej sadzby - 70,01 % p.a.

RPMN - 65,72%

Výška splátky - 80,37 eura

Celková čiastka splatná dlžníkom - 3375,54 eura

Uvedená Zmluva nie je v súlade s právnou úpravou ochrany spotrebiteľa a so zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a s ďalšími predpismi slovenského právneho poriadku.

V súvislosti s uvedeným Zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú v rozpore s právnymi predpismi:

- Absencia RPMN z dôvodu nesprávneho určenia RPMN:

V Zmluve je uvedená úroková sadzba vo výške 70,01 % a RPMN vo výške 65,28 %. V tejto súvislosti si žalobca poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Žilina 10Co/672/2014: „V hodnote RPMN za úver sú zahrnuté všetky náklady spotrebiteľa v súvislosti s poskytnutým úverom. Jednou z položiek týchto nákladov je úrok za poskytnutý úver, ktorého percentuálnym vyjadrením je úroková sadzba. Okrem úroku môžu medzi náklady úveru patriť rôzne poplatky (napríklad za poskytnutie úveru, za správu účtu), poistenie úveru a podobne. Je zrejmé, že pokiaľ sa v zmluve uvádza hodnota úrokovej sadzby úveru, hodnota RPMN za úver nemôže byť od nej nižšia.“

Ak by žalovaný RPMN vypočítal v súlade so zákonom, je zrejmé, že výsledným RPMN nemohlo byť číslo menšie ako samotný úrok, nakoľko úrok je jednou zo zložiek výpočtu.

Vzhľadom k tomu, že žalovaný poskytol žalobcovi len sumu 1284,25 eura (s poukazom na započítanie podľa bodu 8.1 Zmluvy), ktorá predstavuje v zmysle § 2 písm. l) zákona o spotrebiteľských úveroch výšku spotrebiteľského úveru, nakoľko zákon počíta len so skutočne poskytnutým plnením.

Výsledkom je RPMN vo výške 97,22 %, čo je v absolútnom rozpore s údajom uvedeným v Zmluve (po zohľadnení skutočnej výšky istiny, počtu splátok a výšky splátok).

Vzhľadom na skutočnosť, že hodnota RPMN uvedená v Zmluve je nižšia ako úroková sadzba, tiež skutočnosť, že nebola poskytnutá dohodnutá výška úveru, je preukázané, že žalovaný v Zmluve nesprávne uviedol výšku RPMN, v dôsledku čoho v Zmluve absentuje zákonná náležitosť spotrebiteľského úveru, čo má za následok zákonnú sankciu vo forme bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru.

- Neplatne dohodnutá výška úroku:

Výška úrokovej sadzby uvedená v Zmluve nezodpovedá (v neprospech spotrebiteľa) výške priemernej úrokovej miery z úverov peňažných ústavov v čase uzavretia predmetnej zmluvy. Podľa tabuľky priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk uverejnenej na internetovej stránke Národnej banky Slovenska (<<http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/udajovekategorie->sdds/urokove-sadzby/priemerne-urokove-miery-z-uverov-bchodnych-bank>) bola priemerná hodnota ročnej úrokovej sadzby 11,42 % pre podobné typy úverov so začiatočnou fixáciou úrokovej sadzby v mesiaci november 2012. V zmysle Zmluvy je dohodnutá ročná úroková sadzba úveru 70,01 %. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s ust. § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, čo znamená, že výška úrokov sa nesmie priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. Keďže dohodnutá výška úrokovej sadzby viac ako šesťnásobne prevyšuje mieru z úverov obchodných bánk v čase uzavretia predmetných zmlúv, ide o neplatný právny úkon. Na základe vyššie uvedeného je potrebné vnímať dohodu o výške úrokovej sadzby v zmysle § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka ako priečiacu sa s dobrým mravom, a tým pádom ako absolútne neplatnú. Nakoľko ide o neplatné zmluvné dojednanie, treba naň prihliadať akoby vôbec nebolo obsahom Zmluvy. Vzhľadom na uvedené sa Zmluva a úver z nej vyplývajúci považuje v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch za bezúročný a bez poplatkov.

- Neuvedenie výšky splátok istiny, úrokov a poplatkov:

Žalovaný v Zmluve neuviedol spôsob započítania splátky úveru na istinu, úroky a poplatky ako to vyžaduje zákon o spotrebiteľských úveroch. Spotrebiteľ má byť zrozumiteľne informovaný o termínoch mesačnej splátky a o spôsobe započítania mesačnej splátky na istinu, úroky a prípadné poplatky. V predmetnej Zmluve táto náležitosť chýba. Z ust. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že tam uvedené náležitosti musí obsahovať samotná zmluva.

- Absencia termínu konečnej splatnosti úveru:

V zmluve nie je dojednaná konečná splatnosť úveru. Táto podstatná náležitosť musí byť v Zmluve jasne určená pevným dátumom, aby spotrebiteľ pri podpise zmluvy mal dostatočné informácie na kvalifikované rozhodnutie. Neuvedenie tejto zákonnej náležitosti môže do značnej miery narušiť ekonomické správanie spotrebiteľa. Absencia termínu konečnej splatnosti spôsobuje, že úver zo Zmluvy je podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch bezúročný a bez poplatkov.

- Absencia doby trvania zmluvy:

Ďalšou podstatnou náležitosťou zmlúv o spotrebiteľskom úvere je aj uvedenie doby trvania zmluvy. V Zmluve nie je uvedená žiadna informácia, kedy sa predmetná Zmluva končí, preto podľa ust. § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch to spôsobuje, že úver vyplývajúci z takejto zmluvy sa považuje za bezúročný a bez poplatkový.

- Dohoda o poskytnutí služby:

Žalovaný so žalobcom spoločne so Zmluvou uzavrel dňa 14. 11. 2012 aj Dohodu o poskytnutí služby, závislú na Zmluve o úvere, ktorá je v absolútnom rozpore s dobrými mravmi, v rozpore so zákonom o spotrebiteľských úveroch a občianskym zákonníkom. Na základe tejto Dohody o poskytnutí služby žalovaný ako veriteľ poskytol žalovanému službu spočívajúcu v odklade splatnosti splátok. Za túto službu žalovaný zinkasoval odplatu vo výške 215,75 eura. Uvedená výška sumy nie je žiadnym spôsobom odôvodnená. V Dohode o poskytnutí služby nie je odkaz na žiadny sadzobník poplatkov alebo rozpis jednotlivých poplatkov za poskytnutú službu. Dohoda o poskytnutí služby má povahu formuláru a je do nej vpísaná celková odmena za službu. Je preto zrejmé, že Dohoda o poskytnutí služby súvisí so zabezpečením pohľadávky žalovaného vzniknutou na základe Zmluvy. Toto fiktívne plnenie veriteľa (za ktoré musel klient uhradiť vysokú odplatu) nie je plnením, ktoré slúži záujmom spotrebiteľa, ale naopak plnením slúžiacim záujmom veriteľa. „Spotrebiteľovi sú na základe Dohody o poskytnutí služby vnútené služby, o ktoré vôbec nepožiadaval a ide o záväzok spotrebiteľa zaplatiť za niečo čo mu ani nebolo dodané ... Dohoda o poskytnutí služby predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, je neplatná.“ (rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 24.02.2016 sp. zn. 15Co/39/2016).

Žalobca na uvedenú zmluvu uhradil sumu najmenej 2250,36 eura, teda úver (t. j. skutočne poskytnuté prostriedky) preplatil o sumu najmenej 966,11 eura.

Na základe vyššie uvedených skutočností, žalobca plnil na základe Zmluvy, ktorú v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch je potrebné považovať vzhľadom na početné zákonné nedostatky za bezúročnú a bez poplatkov. Žalobca sa tak domáha, aby mu žalovaný vrátil bezdôvodné obohatenie vo výške 966,11 eura spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 966,11 EUR, a to od 3. dňa po doručení žaloby žalovanému až do zaplatenia. Keďže v Občianskom zákonníku pri nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je vymedzený čas plnenia, treba podľa ustanovenia § 563 OZ vychádzať z toho, že obohatený je povinný bezdôvodné obohatenie vydať prvý deň potom, čo ho veriteľ požiadaval o splnenie a ak nedošlo požiadanie dlžníkovi už skôr, treba za kvalifikované požiadanie považovať žalobu; zročnosť pohľadávky nastane deň po doručení tejto žaloby žalovanému (Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1 Cdo 210/2005). Zároveň žalobca požiadaval súd, aby do rozsudku uviedol konkrétny deň omeškania, vzhľadom na to, že súd bude disponovať informáciou o doručení podania žalovanému, pričom zisťovanie tohto dátumu žalobcom by bolo nevhodné a nepríjemné zaťažujúce (s poukazom na čl. 17 základných princípov CSP). V tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu Bratislava (5Co/403/2014): „Viazanosť súdu žalobným petitom znamená, že pri rozhodovaní vo veci je súd povinný zachovať obsahovú zhodnosť toho čoho sa žalobca v konaní domáhal, ale môže výrok formulovať inými slovami.“

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril tak, že tvrdenie žalobcu o tom, že výsledná RPMN nesmie byť nižšia ako ročná úroková sadzba, poprel, nakoľko údaj o RPMN sa počíta podľa zákonného matematického vzorca tvoriaceho prílohu k zákonu č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, do ktorého je okrem iných údajov premietnutý aj údaj o ročnej úrokovej sadzbe.

V súvislosti s tvrdením o prevzatí nižšej čiastky ako je suma schváleného úveru žalobca opomína skutočnosti, ktoré sú spojené s vyplatením „nižšej“ sumy ako je suma uvedená v zmluve. Suma úveru vo výške 1500,- eur bola v prospech žalobcu poskytnutá tak, že časť z tejto sumy bola súčasťou vzájomného vypořádania (kompenzácie) pohľadávok a časť vyplatená v prospech účtu žalobcu. Poskytnutie úveru predstavuje z právneho hľadiska splnenie záväzku veriteľa poskytnúť úver. Žiadna právna úprava neurčuje, že pojem „poskytnutie úveru“ je rovnocenný či dokonca synonymom „vyplatenia úverových peňažných prostriedkov“. Tak tomu bolo aj v tomto prípade. Poskytnutím úveru sa v zmysle právnej úpravy a tiež ustálenej obchodnej praxe (vrátane bankovej i nebankovej) rozumie nielen vyplatenie prostriedkov úveru (v hotovosti, na účet a podobne), ale každá zákonom uznaná forma splnenia záväzku - teda aj započítanie.

Samotná Dohoda o poskytnutí služby nebola podmienkou ani predpokladom pre vznik zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Spotrebiteľ Dohodu o poskytnutí služby uzavrieť nemusel a v podanej žalobe ani netvrdil a ani nepreukázal opak. Z bodu 8., ods. 8.6 Dohody o poskytnutí služby: „Veriteľ vyhlasuje, že uzavretie tejto dohody o poskytnutí služby nie je podmienkou uzavretia Zmluvy o revolvingovom úvere. Dlžník vyhlasuje, že túto Dohodu o poskytnutí služby uzatvára na základe slobodnej vôle, jej obsahu porozumel a svojím podpisom vyjadruje súhlas so všetkými jej ustanoveniami.“ Uvedené ustanovenie je len jedným z faktorov, ktorý každému spotrebiteľovi indikuje pri zachovaní jeho elementárnej zodpovednosti a obozretnosti oddelenosť dohody o poskytnutí služby ako niečoho samostatného od

samotnej zmluvy o revolvingovom úvere. Dohoda o poskytnutí služby je osobitne podpísaná. Dlužník podpísaním tlačiva Žiadosti/Zmluvy nepristupuje a neuzatvára automaticky Dohodu o poskytnutí služby. To, že uzavretie Dohody o poskytnutí služby je samostatné, napokon zdôrazňuje aj osobitné, individuálne rozlíšenie Dohody od ostatného obsahu Zmluvy o RÚ. Na základe uvedeného žalobca tvrdí, že dohoda o poskytnutí služby je individuálnym dojednaním v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Podľa ust. § 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z. ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19. Z ustanovenia písmena g) vyplýva, že do výpočtu celkových nákladov sa nezapočítajú náklady, ktoré vyplývajú z dojednaní nepredstavujúcich podmienku pre získanie úveru. Dohoda o poskytnutí služby má dobrovoľný charakter, čo potvrdzuje jej bo 8.6., ako aj osobitná asignácia. Ak by teda žalovaný dokument vôbec nepodpisal, tento by nikdy nevznikol. Pokiaľ by odplata v zmysle Dohody o poskytnutí služby bola zahrnutá do celkových nákladov, potom by taký postup bol v rozpore so zákonom. Smernica Rady 2008/48/ES z 29.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľských úveroch a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS vo svojej Kapitole 1. čl. 3 písm. g) hovorí: „celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom“ sú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; zahrnuté sú aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí služieb, aby získal úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok“

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že do RPMN sa započítava odplata za služby výlučne v prípade, ak boli podmienkou získania úveru, čo v tomto prípade splnené nie je, nakoľko ide o dobrovoľné služby v zmysle bodu 8.6. Dohody o poskytnutí služby.

K tvrdeniu o neplatne dohodnutej výške úrokov žalovaný poprel aj tvrdenie žalobcu o výške odplaty, nakoľko táto je v súlade s právnou úpravou zohľadňujúcou priemernú odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu. Žalobca namiesto právnej úpravy účinnej v čase uzavretia zmluvy nedôvodne porovnáva štatistické údaje iného poskytovateľa úverov (za diametrálne odlišných podmienok schválenia, bonity, zabezpečenia atď.), navyše za stavu, kedy zákonodarca výšku odplaty reguloval explicitne. Výška odplaty za úver poskytnutý na základe spotrebiteľskej zmluvy s poradovými číslami bola upravená v zmysle ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. V zákone bolo teda výslovne určené, že pri porovnávaní sa má zobrať nielen hodnota obvyklej odplaty, ale aj spôsob a miera zabezpečenia záväzku, objem poskytnutých prostriedkov a lehota splatnosti. Žalobca toto vôbec nerešpektuje, rovnako ako fakt, kedy aplikáciu ním označeného ustanovenia vylučuje práve hore citované ustanovenia podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Porovnávanie s údajmi bánk je samo o sebe nesprávne.

K tvrdeniu o neuvedení výšky, počtu a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov žalovaný uviedol, že ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. vyžaduje uvádzanie spôsobu započítania splátky na úver, istinu a úroky len v prípade, ak sa splátky priradujú k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. O takýto typ úveru a prípad v zmluvnom vzťahu medzi sporovými stranami nejde. Pokiaľ ide o členenie jednotlivých splátok, výklad podávaný žalobcom neobstojí a je založený na formalistickom prístupe pri výklade právnej normy. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR z 22. februára 2018, sp. zn. 3 Cdo 146/2017 : Nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. V zmluvách uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z.z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky). Pokiaľ ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. uvádza pojmy „výška“, alebo „počet“ či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je za použitia eurokonformného výkladu dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahrňuje. Od 1. mája 2018 sa legislatívne pregnantnejším vyjadrením odstráni možnosť rôzneho výkladu predmetného ustanovenia, ktorú bolo možné (a potrebné) prekenuť už podľa doterajšej právnej úpravy jeho eurokonformným výkladom. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze III. ÚS 341/07 uviedol : „Nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód

právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu.“

K tvrdeniu žalobcu o absencii termínu konečnej splatnosti úveru žalovaný uviedol, že z ustanovenia článku 4., ods. 4.5 zmluvných dojednaní vyplýva deň splatnosti poslednej splátky úveru, resp. revolvingu podľa posledného splátkového kalendára je dňom konečnej splatnosti úveru. Požiadavka uvedenia termínu konečnej splatnosti úveru bola v posudzovaných zmluvných vzťahoch splnená viacerými spôsobmi, a to

- určením podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok,
- spôsobom vyplývajúcim z článku 4., ods. 4.5 zmluvných dojednaní, v zmysle ktorých dátum splatnosti poslednej splátky uvedený v oznámení o schválení úveru je zároveň termínom konečnej splatnosti.

Z ustanovenia článku 9., ods. 9.1 zmluvných dojednaní vyplýva doba trvania zmluvy, kde je uvedené, že Zmluva o RÚ sa uzatvára na dobu neurčitú.

Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaný navrhol, aby súd podanú žalobu zamietol a súčasne zaviazal žalobcu k náhrade trov právneho zastúpenia.

4. Súd sa oboznámil s obsahom spisu a listinnými dôkazmi v ňom založených - Zmluva o revolvingovom úvere, oznámenie veriteľa o schválení úveru, zmluvné dojednania a zistil nasledovný skutkový a právny stav veci:

5. Žalobca podal žalobu tak, ako je vyššie popísané a odôvodnené.

6. Právna úprava v ustanovení § 150 CSP zakotvuje tzv. povinnosť tvrdenia, teda procesnú povinnosť, ktorej nespĺnenie je sankcionované procesnými prostriedkami, predovšetkým vo forme rýchlej straty sporu. Strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Táto povinnosť tvrdenia sa vzťahuje na skutkové okolnosti súvisiace s procesným útokom alebo procesnou obranou strany sporu a je koncepčným predpokladom tzv. sudcovskej koncentrácie civilného sporového konania (§ 153 CSP). Súd poukazuje na to, že na dôkazy predložené po vyhlásení rozsudku nie je možné prihliadať. Súd poukazuje pri posúdení splnenia podmienok podľa § 150 CSP aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 Cdo 13/2009 z 24. 2. 2010, podľa ktorého základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a preukazovania je ustanovenie § 120 ods. 1 veta prvá O.s.p. (teraz § 150 CSP), podľa ktorého účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Uvedené ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť účastníkov v sporovom konaní, t.j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch konania. Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť účastníka za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie. Aby účastník mohol splniť svoju zákonnú povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí predovšetkým splniť svoju povinnosť tvrdenia. Predpokladom dôkaznej povinnosti je teda tvrdenie skutočností účastníkom, tzv. bremeno tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Ak účastník nespĺní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nespĺnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú účastník vôbec netvrdil a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie. Zákon účastníkom ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t.j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané, jednak nositeľa dôkazného bremena. Zároveň súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo/217/2007 z 27. 7. 2009, podľa ktorého

účastníci konania teda majú povinnosť tvrdenia a povinnosť tvrdenie preukázať. Ak účastník neunesie dôkaznú povinnosť, resp. dôkazné bremeno, má to pre neho nepriaznivý následok v tom, že súd pristúpi k vydaniu pre neho nepriaznivého rozhodnutia vo veci

7. Súd ďalej uvádza, že v prípade, ak sa v odôvodnení nezaoberal konkrétnou námietkou strán konania, urobil tak preto, že daný argument a taktiež odpoveď naň nepovažoval pre rozhodnutie za rozhodujúce (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

8. Súd dáva do pozornosti, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva slobôd nepatrí dožadovať sa stranou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá strana (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

9. Zodpovedá pravde, že strany uzatvoril Zmluvu tak, ako to je popísané v bode 2. tohto odôvodnenia. Rovnako mal súd za preukázané (žalovaný to nijak nepoprel), že žalobca uhradil na úver celkovo sumu 2250,36 eura. Z vyjadrení strán taktiež nesporným je, že žalovaný vyplatil na klientský účet žalobcu úver vo výške 1284,25 eura. Túto skutočnosť žalovaný nijako nepoprel, preto súd vychádza z toho, že táto skutočnosť nie je sporná a teda sa v konaní nedokazuje. Rovnako súd za nespornú považuje aj požadovanú sumu z titulu bezdôvodného obohatenia, ktorú žalovaný nijako nespochybnil, ako ani dátum, od ktorého si žalobca uplatnil úroky z omeškania. Žalovaný spochybnil tvrdenia žalobcu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, v prípade, že súd dôjde k opačnému názoru, už samotnú výšku bezdôvodného obohatenia nespochybnil.

10. Podľa § 3 OZ, účinný k 14. 11. 2012, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 OZ, Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 1 ods. 1 a 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ZoSÚ), účinný k 14. 11. 2012, (1) Tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

(2) Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. g), h), i), l) cit. zák., Na účely tohto zákona sa rozumie

g) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok,

h) celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom,

i) ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19,

l) celkovou výškou spotrebiteľského úveru maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 9 ods. 1, ods. 2 písm. f), g), i), j), k) cit. zák., ((1) Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

(2) Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

Podľa § 11 ods. 1 písm. a), b), cit. zák., Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,
- b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

11. Súd posúdil predmetný vzťah ako spotrebiteľský, nakoľko žalovaný plnil v rámci svojej podnikateľskej činnosti, žalobca vystupuje ako fyzická osoba nepodnikateľ. Pri právnej úprave spotrebiteľských zmlúv sa vychádza zo zásady ochrany spotrebiteľa ako tzv. slabšej zmluvnej strany a neprípustnosti zneužívania monopolného postavenia dodávateľov ako tzv. silnej zmluvnej strany. Postavenie slabšej zmluvnej strany vyplýva zo skutočnosti, že nemá možnosť individuálne ovplyvniť obsah zmluvy vopred pripravenej dodávateľom. Preto treba aspoň rámcovo vymedziť, ktoré, resp. aké podmienky v spotrebiteľských zmluvách sa považujú za neprijateľné, pričom dôsledkom je to, že sú zo zákona neplatné. Vychádza sa z toho, že spotrebiteľ dobromyseľne uzaviera zmluvu a právom očakáva, že dodávateľ ako odborník, "profesionálne znalý podnikateľ" dodáva tovar alebo služby so zárukou kvality.

12. Žalobca vychádzal z nesprávnej výšky spotrebiteľského úveru v rozpore so zákonom o spotrebiteľských úveroch. Celková výška spotrebiteľského úveru nemôže zahŕňať sumy, ktoré korešpondujú obsahu pojmu celkových nákladov spotrebiteľského úveru. Odkaz žalovaného na obchodnú prax je v súdnej veci bez právneho významu, nakoľko je zrejmé, v praxi nespôsobujúce pochybnosti, že na spotrebiteľské vzťahy sa aplikujú ustanovenia občianskoprávnej, nie obchodnoprávnej úpravy. Východiskom uvedeného pojmu na vnútroštátnej úrovni je znenie zákona o spotrebiteľských úveroch § 2 písm. l) - celková výška spotrebiteľského úveru, maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere. S poukazom na výklad Súdneho dvora (Vo veci C-377/14 z 21. apríla 2016 vo veci Ernst Georg Radlinger, Helena Radlingerová proti FINWAY a.s., SÚDNY DVOR (tretia komora), v ktorom Súdny dvor uvedený pojem vyložil. Do celkovej výšky úveru v zmysle článku 3 písm. l) a článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 nemožno zahrnúť nijakú zo súm určených ako odmenu za záväzky dohodnuté z dôvodu predmetného úveru, ako sú administratívne poplatky, úroky, provízie a akékoľvek ďalšie poplatky, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť. Treba zdôrazniť, že neoprávnené zahrnutie súm tvoriacich celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom do celkovej výšky úveru bude nutne viesť k podhodnoteniu RPMN, ktorého výpočet závisí od celkovej výšky úveru. Výška čerpania úveru v zmysle časti I prílohy I smernice 2008/48 tak zodpovedá celkovej výške úveru v zmysle článku 3 písm. l) tejto smernice. Postup žalovaného pri výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov nebol správny, nakoľko z ust. § 2 písm. g) zák. č. 129/2010 Z. z. vyplýva, že pokiaľ spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver, do celkových nákladov spojených so spotrebiteľským úverom, zahrnúť treba. O tom, že žalobca na uzatvorenie dohody o poskytnutí doplnkovej služby pristúpiť

musel, ako aj že bez takéhoto dojednanja by k uzavretiu úverovej zmluvy nedošlo, niet so zreteľom na obsah úverovej zmluvy pochyb. Vyplýva to predovšetkým zo štruktúry samotnej zmluvy, ktorá vo svojom formulárovom vyhotovení v bode 8. vôbec nevytvára priestor pre prípadné odmietnutie služby spotrebiteľom a upravuje službu ako imanentnú súčasť právneho vzťahu bez alternatívy.

13. Zároveň je potrebné uviesť, že v čase keď žalobca listiny podpisoval, boli Žiadosťou a nedostal relevantnú informáciu o tom, kedy bude splatná prvá ani posledná splátka a ani to, ako bude splátka rozdelená. Vzhľadom k tomu, že Zmluva je konsenzuálnym právnym úkonom a zmyslom a účelom zákona o spotrebiteľskom úvere je pravdivé a včasné informovanie spotrebiteľa o celom obsahu záväzku tak aby bol schopný posúdiť rozsah svojho záväzku. Všetky podstatné náležitosti Zmluvy musia byť dohodnuté v čase uzatvorenia Zmluvy v písomnej forme (tak ako aj Zmluva). S poukazom na bod 71 Rozsudku Súdneho dvora zo dňa 9. 11. 2016 v veci C-42/15, z ktorého vyplýva, že vzhľadom k tomu, že absencia termínu konečnej splatnosti a doby trvania zmluvy môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku, sankcia spočívajúca v zániku nároku veriteľa na úroky a poplatky stanovená vo vnútroštátnej právnej úprave sa musí považovať za primeranú v zmysle čl. 23 smernice 2008/48 a judikatúry pripomenutej v bode 63 Rozsudku Súdneho dvora.

14. Vzhľadom na uvedené je nutné posúdiť zmluvu za bezúročnú a bezpoplatkovú.

15. Podľa § 451 ods. 1 a 2 OZ, (1) Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. (2) Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 veta prvá OZ, Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

16. Keďže zmluva je bezúročná a bezpoplatková a žalobcovi boli vyplatené finančné prostriedky vo výške 1284,25 eura zo strany žalovaného, žalovaný je povinný potom žalobcovi vrátiť sumu 966,11 eura, t. j. rozdiel vrátenej sumy a poskytnutého úveru (2250,36 eura - 1284,25 eura), nakoľko túto sumu žalovaný prijal od žalobcu bezdôvodne.

17. Keďže čas plnenia - vrátenie bezdôvodného obohatenia zákon presne nedefinuje, vychádzajúc z podstaty bezdôvodného obohatenia možno konštatovať, že bezdôvodné obohatenie dlžníkovi nepatrí a je nutné ho vydať okamžite, ako sa dlžník dozvie, komu patrí. Žalovaný bol žalobcom vyzvaný na vrátenie bezdôvodného obohatenia a to žalobou v tomto konaní, ktorá bola žalovanému doručená dňa 6. 3. 2019 (doručenka na č. I. 67 spisu). Dňa 7. 3. 2019 (štvrtok) bol žalovaný povinný plniť (§ 563 OZ: „Ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.“) a keďže neplnil, dňom 8. 3. 2019 sa žalovaný dostal do omeškania, a tak žalobcovi patrí aj príslušenstvo. Príslušenstvo - úroky z omeškania si však žalobca uplatnil až od 9. 3. 2019, preto mu ho súd priznal od takto uplatneného dátumu.

18. Podľa § 517 ods. 2 OZ, Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, účinného k 9. 3. 2019, Výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

19. Ku dňu 9. 3. 2019 bola platná základná úroková sadzba ECB vo výške 0 % ročne, potom úrok z omeškania predstavuje výšku 5 % ročne.

20. Vzhľadom na uvedené súd žalobe vyhovel v plnom rozsahu.

21. O nároku žalobcu na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, pričom žalobca bol v konaní plne úspešný. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania

uplatňuje tzv. zásada úspechu, t. j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto mu súd priznal plnú náhradu trov konania proti neúspešnej strane - žalovanému.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie a to v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Podľa § 358 CSP odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 371 CSP žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť.

Podľa § 372 CSP v odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.